

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za celo leto \$5.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto \$6.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily

in the United States.

Issued every day except Sunday
and legal Holidays.

75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT

NO. 75. — ŠTEV. 75.

NEW YORK, TUESDAY, MARCH 30, 1920. — TOREK, 30. MARCA, 1920.

VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

NAJVEČJA SPOJITEV DELA.

ZAVRŠILA SE JE NAJVEČJA SPOJITEV DELA V ZGODOVINI UNIJONIZMA. — BRATOVŠČINE STROJEVODIJ, KURJAČEV IN STROJNIKOV SO SE PRIKLOPILE AMERIŠKI DELAVSKI FEDERACIJI. ONE SPREVODNIKOV BODO KMALU SLEDILE

Poločna takozva ih Big Four je sklenila združiti se z American Federation of Labor. Dejstvo, da sta bratovščina lokomotivnih strojnikov ter ona kurjačev in pomagačev sklenil pokopati bojno sektiro ter se pridružiti American Federation of Labor, bo prišlo kot dobra novica ne le za železničarje, temveč tudi za občinstvo v splošnem. —

Tozadovno vest je obelodanil včeraj Samuel Gompers, predsednik American Federation of Labor ter predstavlja ta vest največjo novico s polja dela v zadnjem desetletju.

Ceprav nista obe nadaljni bratovščini organizaciji dali dosedaj izraza svojemu namenu, da hočeta slediti ostalima dvena, je Gompers prepričan, da bosta kmalu v vrsti, nakar bo Gompers načeloval združenim organizacijam.

Vsled tega gibanja bo stavljen Gompers na čelo več kot šestih milijonov mož, soglasno z ugotovilom, ki je bilo izdano v Continental hotelu v New Yorku in izročeno mu bo poveljstvo nad delavsko organizacijo, ki bo tako obširna kot ni nikdar sanjal o njej niti največji optimist.

Gompers je izjavil, da bo fuzija služila v to, da se popolnoma iztebi ves boljševizem in radikalizem iz vrst organiziranega dela. Napravilo se bo po njegovih izjavi tudi konec brezpotrebnim stavkom, ki so tako prevladovalo v zadnjih letih.

Skozi leta so si bile železničarske organizacije in American Federation of Labor kot pes pa mačka, a sedanja fuzija je napravila konco vsem bodočim rivalstvom med delavskimi organizacijami.

Ko bo ta fuzija izpolnjena, bo storjen največji korak za organizirano delo, kar se jih je kedaj storilo v zgodovini sveta. Gompers, ki ima že sedaj usodo dela v svojih rokah, bo načelnik največje delavske organizacije na svetu.

Več kot dva tisoč organizacij ter sedemnajst bratovščin bo prislo v naročje American Federation of Labor, ko bo konečni dekret podpisana.

Novica je prišla kot veliko presenečenje za številne delavske voditelje. Vsi pa so dali izraza svojemu zadovoljstvu ter izjavili, da pomenja to triumf za Gompersa. Neki delavski voditelj je reklo:

— To pomenja, da se bo iz vrst organiziranega dela iztrabil boljševizem in vsaki drugi "izem". Če mori podlascia kokoši farmerja, skuša slediti poloviti podlasic. Če boli človeka zob ter mu svetuje zobozdravnik, naj si ga da izdreti, žrtvuje človek zob. To je natatnico, kar delamo mi delavski možje danes.

Anarhija, katero imenujemo nekateri boljševizem, spada v vrste organiziranega dela prav tako malo kot spada žepni tat na piknik kake nedeljske šole. Ali bi pognali dihurja s trate? Gotovo bi ga. To bomo storili sedaj, ko je Mr. Gompers izjavil, da se bodo železničarske organizacije pridružiti federaciji.

Zvezka pomenja, da bo sedel Gompers na čelu mize na konferencah med železničarkami in delodajaleci kot načelnik njih organizacije. To pomenja tudi, da bo stavka kot orožje sile, postala stvar preteklosti.

DELAVCI PROSJO ZAVEZNKE POMOČI.

TRIJE NEMŠKI DELAVSKI DELEGATI SO ŠLI V KOLIN S PROŠNJO, NAJ PREVZAMEJO ZAVEZNKE ČETE KONTROL. — MUELLER JE POSLAL ULTIMATUM. — KAJ LAHKO SE PRIPETI, DA BODO FRANCOZI OKUPIRALI FRANKURT. — Poroča H. von Wiegand.

Berlin, Nemčija, 29. marca. — Nemčija se bliža novemu komplikiranemu stanju. Ta položaj je komplikiran tako v notranjem kot v zunanjem oziru.

Ministrski predsednik Mueller je inaugiral danes program svoje vlade ter posla radikalnim revolucionarjem na Westfalskem ultimatumu, v katerem jih je pozval, naj odločno orože. Jutri bodo v smeri proti Westfaliskem že koncentrirane vladne čete.

Ker je velik del ustaške armade v neutralni zoni, kamor Nemčija ne smejo poslati svojih čet, bo Francija najbrž zasedla Frankfurt in Darmstadt, v zameno pa da dala Nemčiji dovoljenje, da sme poslati svoja vojaštva v neutralno zono.

Nemčija je odgovorila Franciji, da ne more dovoliti okupacije teh dveh mest ter da so Francizi na zelo napačenem stališču, ker misijo na ta način nasprotovati Nemčiji pri zatrju revolucije.

V Kolin so od trije delavski delegati s prošnjo, naj zasedejo francoske čete ogroženo ozemlje.

ARMENCI SO BAJE VSEGDA SAMI KRIVI.

Tekče obdobjitve Talaat pada. — Armenci morili. — Poroča Karl H. von Wiegand.

Berlin, Nemčija, 29. marca. — Ravnokar sem dobil pismo Talaat pače, bivšega turškega velikega vezirja. Pismo je prišlo preko Sveci s posredovanjem Nazin beja, bivšega turškega načnega ministra.

V pismu priznava Talaat pače, da je bilo veliko Armentov masakri. On noče tega tajiti in postavlja Armente v tako slabo menevi se patega sami krivi, ker so luč.

masakrirali več kot pol milijona mohamedancev.

Kot znano, zahtevajo zaveznički zase Talaat pače, da ga postavi pred zaveznički tribunal, češ, da je on v največji meri odgovoren za vse masakre. Ko se je mudil v Nemčiji, mi je dal svojo knjigo "Armeni", ki dosedaj še ni bila izdana. V knjigi opisuje odkritosršne turške grozovitosti in armeniske masakre. Slika, ki prikazuje svetu Arment, je popolnoma napačno. To ni mireljuben, pošten in pokoren narod. To so zahrbneči, verski fanatiki, ki pa kažejo pred svetom kolikor mogoče nedolžno lice.

Knjiga je vsekoč zanimiva in tem oziru braniti Turkov. Ar-

menci so patega sami krivi, ker so luč.

NEMŠKI KOMUNI-STI SITI BOJE.

Paul Levy je izjavil, da se komunisti ne morejo boriti proti celi ostali Nemčiji.

Essen, Nemčija, 29. marca. — Na konferenci, ki se je vrnila danes v Esenu med zastopniki berlinske vade ter komunisti v Ruhrskem okraju, je izjavil Paul Levy iz Francije, ki zastopa komunistično stranko, da ne more njegova stranka vspriče sedanjih razmer izvajevati zmage.

— Prenehali bomo čimprej mogoče z bojem, — je reklo. — Mi se ne moremo boriti proti celi ostali Nemčiji.

Predstavitev komunistov je rekel nadalje, da so pristaši njegove stranke predvsem proti militarizmu. — Naši ljudje so militaristi, — je izjavil.

Po mnenju Levy-ja bi bil izid celega gibanja drugačen, če bi ljudje že tekom generalne stavke ne izvršili svojega navdušenja.

— V sedanjem času ne moremo nič drugega kot čakati na drugo priliko, — je dostavil. — Ni moremo poskusiti nekaj, kar je nemogoče.

Kodanji, Dansko, 29. marca. — Številni socijalisti večine, ki so se borili v upornih delavskih vrstah v Ruhr okraju, zapuščajo vojno fronto in isto delajo tudi neodvisni socijalisti, kot je razvidno izbranjave, ki je prišla danes iz Muenstra.

Voditelj Kruppovih tovaren v Essenu je izdal dementi, v katerem se glasi, da niso tvornice da le ustašem nikake municie na razpolago.

Izvrševalni svet delavcev v Esenu je razveljavil svoje dovoljenje, da se sme zaplenjati živila v privatnih hišah in to raditega, ker se je to dovoljenje izrabito da, se je plenilo po hišah dobrostoječih meščanov.

LUDENDORFF JE NASTOPIL.

Izjavil je, da ni bil v nikaki zvezni poveljnik dr. von Kappa. — Stik z voditelji.

Berlin, Nemčija, 29. marca. — General Ludendorff, ki se je stal danes na razpolago preiskovalnemu sodniku, je izjavil, da so vse poročila, da je bil on v zvezi z reakcijonalno zaroto z dne 13. marca, neretična. General je dal nadalje potom svojega zagovornika obelodaniti izjavo, v kateri se pojasmjuje njegove stike z voditelji inžalovljenega punča.

OGENJ JE SLEDIL DIVJANU VIHARJA.

Pariz, Francija, 29. marca. — Trije različni viharji, prvi po-

mikajoči se v severni smeri v Illinois, kjer je izginil ob obali Michigana včeraj popoldne, so

bili ustavljeni.

Trije različni viharji, prvi po-

mikajoči se v severni smeri v Illi-

inois, kjer je izginil ob obali Michi-

gan, jezer, drugi, ki je šel pre-

ko Georgije in Alabame in tretji,

ki je šel preko Indiana, Ohja in

Michigan, včeraj popoldne, so

pustili za seboj velikansko ozemlje.

Pariz, Francija, 29. marca. — Danes je bil tukaj otvorjen kon-

gres obrtnih zadrug. Namen tega

kongresa, je definirati sedanje so-

cialistično gibanje ter se pečati

z vsemi podrobnostmi.

Prva točka, ki je bila na pro-

gramu, se je tikala načrtov glede

majskih slavnosti.

Tajnik železničarske unije je

rekel: — Vi morate izvesti pove-

ljivo delavški zadrug ter sestaviti

skupno resolucijo. Resolucija mo-

ra biti sestavljena v dobrorabit pro-

letarijata, ne pa v korist buržua-

ziji, kot se je zgodilo v prej-

šnih revolucijah.

Bivši vojaški podtajnik, sena-

tor Cheron, je vprašal danes v

senatu zastopnika vlade, kaj mi-

stori storiti vlada proti boljševiš-

kiemu gibanju, ki se z veliko naglie-

širi po celi Franciji. Pristavil je,

da delajo nekateri državljanji na

vse kriplje za revolucijo.

Obenem je opozoril vlado na

socijalistični kongres, ki se je

vršil meseca februarja. Tedaj je

bil oddanil 10,000 glasov za dik-

tature proletarijata in za vstano-

vitev vojnike.

Ko je opisal vojnovljivo vlado in

razbodo diktatorstvo, je reklo,

da je sedaj Francija naistem sta-

šen ko tje bila Rusija pred rde-

čo revolucijo.

Ministrski predsednik Milles-

rand je odvrl, da bo vlada pred-

stavila veliko zakonskih predlogov,

med njimi predlog za

reorganizacijo žandarmerije ter

nadzorstvo tujev, mudečih se v

Franciji. Dosedaj je bilo izgubljenih

že dosti propagandistov, osta-

li bodo pa prišli kmalo na vrsto.

Po debati je izrekla zborница

vladi zaupnico.

UNIJA MUNAJNERJEV.

Tekom preteklega leta se je na

'GLAS NARODA'

SLAVENIAN DAILY
Owned and Published by
UNIVERSITY PUBLISHING COMPANY

FRANZ GAKSER President LOUIS BENEDIKT, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
'Glas Naroda' imajo vsele dan izvzemni nedeži in praznikov.

To vsele isto velja tudi za Ameriko in Za stari meseces
Slovene GLAS Ze stari meseces
Ze New York City \$0.00
Ze noči \$0.00
To bo: isto \$0.00
GLAS NARODA
(Voice of the People)
DNEVNI STVET Day except Sunday and HOLIDAY
Subscription yearly \$0.50

Advertisement on agreement

Dneviški kres podpis in osebnosti na ne približujejo. Denar naj se blagovati poljih po
Homer Order. Pri omenjenem kraju mestnosti posreduje, da so natec predložili
bivališči namenil, da hitroje našljemo nadzornika.

GLAS NARODA
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N.Y.
Telephone Cortlandt 2876

Diplomacija, politika in imperijalizem.

Francozi so strašno zamerili ameriškemu predsedniku Wilsonu, ko je v svojem pismu na senatorju Hitchcocku izjavil, da je v francoški politiki zmaga imperijalistična struja in da so prišli pri zadnjih volitvah na površje ljudje, ki zasledujejo imperijalistične elje.

Predsednik Wilson je gotovo vsako besedo dobro pretehtal, predno jo je zapisal ter dovolil, da pride v svet ter tudi Francozom na tisoč.

V Franciji se je dvignil vihar ogorčenja. Pristaši vseh strank so izjavili, da je to blatenje časti francoškega naroda; da je francoškemu narodu in njegovim odgovornim činiteljem tuj vsak imperijalizem in da ne zahteva Francija ničesar drugega kot jamstvo, da ne bo v bodoče napadena od Nemčije.

Resnica je, da ni bila Francija nikdar to, vsaj v modernih časih ne, kar je bila Nemčija v letih pred vojno, v časih blaznega Viljema II., ter divjanja pangermanov, ki so hoteli podvreči cel svet ter vriniti svojo junksko kulturo narodom, ki niso ničesar hoteli vedeti o njej.

Kakšni in kaj so bili Nemci vemo mi, ki smo živeli v neposrednem stiku z njimi. Mi vemo, da se nemške nadutosti in nestrnostne sime soditi po obnašanju ameriških nemških salonerjev, delikates-store lastnikov ter grocerjev. Pravi Nemec, vzgojen v pruski šoli pangermanstva, je bil pretinja za celi svet in predvsem za francoški narod, za njim pa tudi za vse slovanske narode, ki stanujejo v južni in južno-iztočni Evropi.

Ce so se hoteli Francozi po tako velikanskih žrtvah, katere so doprinesli tekmo svetaovne vojne, zavarovati pred nadaljnjam izbruhom pan-germanstva, so imeli čisto prav, čeprav so šli v marsikatevrem oziru predalec.

Vsek pameten človek pa mora priznati, da ima nemški narod prav tako pravico do življenja in razvoja kot vsak drugi. Z odpravo pangermanstva in imperijalizam, posebljenega v osebi prejšnjega kajzera, se je dosti doseglo, a ne še sega. Duh pan-germanstva se vedno živi ter morajo biti narodi Evrope čečeči ter giedati na to, da mu zopet ne zrastejo krila. Neumnost pa je iti do takih skrajnosti kot onemogočiti vsako rekonstrukcijo Nemčije v industrijskem in ekonomskem oziru in do takih meja so skušali iti nekateri francoški politiki, ki v svojem strahu pred Nemčijo ne morejo spoznati, da slednja ni v stanu odplačati svojega dolga ter zadostit svojim obveznostim, če se ji ne dovoli, da se opomore ter se zopet postavi na lastne noge.

Večna čečečnost proti eventualnemu prebujenju nemškega imperijalizma ter pospeševanje vsega, kar je dobrega v nemškem narodu tel elementov, ki so za mir, — to bi moral biti deviza zaveznikov ali narodov celega sveta, zdrženih v eno falango za slučaj, da bi se na tem ali otem mestu pojavit imperijalizem.

Da, imperijalizem!

V francoški poslanski zbornici so grmeli govorniki proti arabskemu princu Fejsalu, ki se je dal proglašiti kraljem Sirije in Mezopotamije, baje s privoljenjem naroda. Izjavljali so, da je Francija tradicionalni protektor ali zaščitnik teh narodov. Prejšnji ministrski predsednik Briand je rekel, da bo zmagovalna Francije poražena, če se ne bo mogla oprostiti ekonomski. Za Francijo pomeni Cilecija bombaž ter druga naravna bogastva. Fejsal bi bil na svojem mestu kot administrator pod francoško kontollo, a je s tem, da se je dal proglašiti kraljem, skočil preko plota, katerega so mu postavili zaveznički.

To je vse prav in lepo in po našem subjektivnem mnenju bi bila Francija kot taka, brez ozira na politiko, mogoče boljša upraviteljica teh dežel ter bi boljše pospeševala njih koristi kot po kak zakotni arabski princ, kojega oče je bil do svetovne vojne le majen/arabski šejk, kar pomeni nekako toliko kot je pomenjal nekoc vrhovni glavar Sioux-Indijancev. Lepo bi bilo to, če bi nam ne bi lo znano, kako gospodarjuje Francoz, v Alžiru in deloma tudi v Maroku, kjer imajo francoški politiki velikanska posestva, katera so pokupili za smešno majhne svote in na katerih si morajo sedaj kot hapei in majhni najemniki služiti svoj kruh domačini, ki so bili prej lastniki zemelj.

Francija odklanja vsak imperijalizem, a v zadevi Sirije in Cilecije pa je stvar čisto drugačna. Francija je naravni protektor teh dežel ter jih potrebuje razvjetve za svojo ekonomsko rekonstrukcijo. —

Narod Sirije in Cilecije nimata pravice samodoločbe, kajti taka samodoločba bi nasprotovala interesom Francije.

Pa smo tukaj. Kakor hitro so interesi ene izmed glavnih zavezniških dežel prizadeti, je vsaka samodoločba tozadevnih narodov "bunk". S samodoločbo se lahko "špilajo" v Šlezviku, na Koroskem in v par drugih krajih, kjer ne morejo glavni zaveznički niti pri najboljši svolji najti nikakih svojih interesov, ki bi bili ogroženi. Kadar gre pa za "strategične meje" Italije proti tirolskim kmetom ter proti Slovencem, katerih ni niti dva milijona, kadar gre za ekonomske interese Francije v Turčiji ali za interese angleškega imperija v katerikoli drugem kotičku sveta, — tedaj pa je samodoločba narodov zadnja stvar, k ipride pri tem vpštev.

Da, imperijalizem je še živ, ne le v Nemčiji, kjer so mu pristigli peroti, ker je bil le preveč požrešen, temveč tudi v zavezniških deželah. Nauki velike svetovne morije so bili izgubljeni in ne preostaja nam nič drugoga kot pripraviti se na nadaljnje veliko klanje, ko se bo svet zopet fajtal za pravico, demokracijo ter prostost tudi najmanjšega naroda....

Celo nizki čevljci so v današnjih dneh zelo visoki v ceni.

Deutschland Schmerz um Danzig.

Die Trennung naht. In laechelndem Behagen
Begafft's der Feind — und nun kein lautes Klagen!
Ein Heisser Haendedruck und weiter nichts;
Ein Blick von Aug in Aug keine Traeze,
Auf dass der Fremdling sich nicht sieger waehne!
Lebwohl — bis zu der Stunde des Gerichts!

Wir sind des Leids gewohnt. Und du nicht minder.
Des Galubens auch. Wir wissen: ihre Kinder.
Die nicht das Recht, die ihr Gewalt entriss,
Umarmt Germanien jubelnd einst aufs neue.
Bis dahin halten wir einander Treue.
Nichts kann uns trennen. Des sind wir gewiss!

Ločitev se bliža. S smehljajočo se udobnostjo
Zija nanjo sovražnik. Nikakih časnih tožb.
Vroč pritisk roke in ničesar drugega.
Pogled iz očesa v oko in nikake solze.
Da se ne bo tuječ smatral zmagaleem.
Z Bogom — do ure sodbe!

Vajeri smo trpljenja. In ti ne manj.
Tadi vere. Mi veno — njene otroke,
Katerih ni pravica iztrgala, temveč sila,
Bo poljubila Germaniju nekoč nanovo.
Dotedaj si bomo ohranili zvestobo.
Nič nas ne more ločiti. Tega smo si svesti.

Pa pravijo, da so Nemci drugačni kot so bili pod kajzerm. Res niti nemški narod tak, a dobršen del njega. Ista prepotenca, ista zagrizenost in ista zastavljenost. Nemci so v Baltiku le priseljeni, kolonisti Hanse. Če so v Gdansku od Srednjega veka naprej živel Nemci, pomešani s Poljak, Rusi in drugimi baltiškimi narodi, ki s tem rečeno, da nima Poljska pravice do Gdansk kot edinega izhoda na morje. Nemčija ima dosti pristanišč in boljših kot je Gdansk in za dolgo časa jih bo imela še prveče. Malo je vrijetnost, da se bodo prorokovanja nemškega prenapeteža izpolnila in da bo Germanija zopet objela "svoje otroke", baltiške province. Pesme pa smo navedli le v dokaz, da je v Nemčiji imperijalizem še vedno živ, prav tako kot je v Italiji, Franciji in drugod po svetu.

Dopis

Forrell, Pa.

Kar se dela tiče, ga je še precej, samo bossi so še bolj predzniki kot so bili pred štrajkom. Delo se dobi povsed, samo plača je bolj pišča.

Posebnih novic ni kot to, da se tukajšnji Slovenci nameravajo izseliti ter se nastaniti v Warren, Ohio. Tam jim je bolj ugodno delo v tovarnah, katerih pri nas v Farrellu ni. A. Zug in J. Persin sta že kupila tam hiši ter se nameravata kmalu preseliti. Oba bomo pogrešali.

Dne 20. marca zvečer je bilo ukrazeno iz sedeža A. Valentiniča nekajko lepih lepih v krotkih golobov. Predrnez je pa kar z vozom prišel in naložil.

Moram še omeniti, da imajo A. Valentinič, F. Hribar in J. Novak skupno grocerijo in mesnicijo. Zelim jim dosti odjemalev. Dolžnost vsakega rojaka in rojakinje je, da gre k svojim. Proč z nevoščljivostjo in hinavstvom!

Eden, ki ga ne ugancete.

Slovenske novice.

Claridge, Pa.

V bolnišnici je umrl rojak Michael Škufta, ki je bil dobro znan med Slovenci. Bohelj je že sedemnajst let, teklo mu je namreč po noge. Ka je šel dne 1. marca na lelo, je padla nanj plast kmama ter mu zlomila obe nogi. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer je bil neboleč.

Geneva, Ohio.

V nedeljo 21. marca okrog treh ure zjutraj je pričela goretih dobro znanove rojaka Antona Boldina, ki je imel svoječasno nešmico v Clevelandu. Ogenj je bil že precej razširjen, ko se je prebudila mati gospobe Boldin. Njeni so se zatekla družina, kjer so si za prvo silo uredili stanovanje.

Akron, Ohio.

Tukaj je podlegel za pljučno vedenico rojak Josip Vencel, star 25 let, doma iz Zatičine na Dolonjskem. V starem kraju zapušča staršč, 3 sestre in enega brata.

Joliet, Ill.

G. Marko Plut, 505 N. Bluff St., je bil dalj časa bolan za influenzoid. Zdaj pa je že skoro popolnoma okrevljal. — G. Stefan Stanfel, 1001 N. Chicago St., ki je bil bolan na influenci in vročinsko bolezni, je zdaj popolnoma zdrav in se je tudi vrnil na svoje delo pri Sehringovi pivovarni.

V pondeljek 22. marca je umrl Ivan Skroko, star 76 let, bivajoč na 1406 N. Center St. Pogreb se je vrnil v sredo iz hrvaške cerkve na hrvaško pokopališče. Pojedini zapušča tu več odstralnih otrok in mnogo sorodnikov.

G. Jakob Šega, naš mesar na Ruby St., je pred kratkim kupil lepo hišo na N. Hickory St. — Tačno tudi Anton Mausar iz Bluff St. je kupil hišo na N. Broadway.

Salunar Anton Žival, 200 Ruby St., je bil pred sodiščem spoznam krivim, da je izdeloval in trgoval z opojnimi pijačami v kraju, ki je "suha gmajna". Prisodili so mu nič manj kot \$100.00 denarne globe.

— Salunar Anton Tušek, 107 Ruby St., pa se noče smatrati z zvečaj bo še povzročil zvezni agentom dokaj sitnosti. Njegov bartender Frank Mustar pa je rajoč plačal \$50.00 globe, ker je imel v zepu pint whisky, kakor da bi se nadalje imel pota in sit-

— Do you take this woman as your lawful wedded wife? itd. — sem pretolmačil.

— I do! — se je oglasil ženin z močnim glasom.

Župnik je hitro izbrbljal ceremonijo, še ekstra poškropil novoporočence in zvezra je bila ekstra močna.

Ženin mu je dal nato dobro na grado.

— Ko sem se vračal proti domu, sem šel mimo Dioklecijanovega

Spomin na domovino.

Cesar Dioklecijan si je bil izbral krasen prostor v Dalmaciji za svoje bivališče. Nastal je tam, kjer je sedaj mesto Split. Mesto in pristanišče je obdal z zidom, ki je dolg 7 milij.

V Splitu je dvoje pristanišč. Prvo je bil zgradi Dioklecijan, drugo se pa imenuje "novo pristanišče". V tem je bila zasidrana ameriška mornarica pod poveljstvom admiralja Andrewsa. Poveljnik se je nahajjal na svoji zastavni ladji "Pittsburgh". Novo pristanišče, ki je "oddaljeno" v bližini dve milji od starega, je eno najboljših in največjih pristanišč sveta. Ima naravnih izhodov na more, ter je obdano od malih gričkov in je dovolj globoko za največje ladje.

Zadnjo jesen sem se mudil sedem dni v Splitu ter pripravljal 261 kriš, ki so bile namenjene za Dalmacijo. Ko sem takoj po opravkih hodi sejemterja, sem marsikaj opazil, kar se zdi čudno Amerikanec.

Zadnjo jaro je bil zgrajen sedanji predstavnik jugoslovanskega zadruga. Brezbrinjeni vodstvo te organizacije je pripisoval razdeljevanje kriš. Vodstvo ni izpolnilo obljub, ki mi jih je dalo in v slednjem času se nahajajo po raznih slovenskih naseljih. Tam, kjer jih je pripravljalo v Vladimirovem podzemelju.

Dne 30. oktobra, soglasno z menjim dnevnikom, sem stal v Zadružni cerkvi ter se pogovarjal z uradniki. Na ozki ulici, vodči proti cerkvi, se je naenkrat pojavil čuden sprevod. "Svadba je", je rekel eden.

Pogledal sem skozi okno ter nisem mogel vrijeti svojim očem. Ženin je bil ameriški mornar. Imel je dve priči — dva mornarja. Najlepše pa pride — vsi trije so bili zamore.

Čudno je, kako hitro sklepamo in mislimo v gotovih sluhčajih. Planil sem na cesto ter misli sam pri sebi: Protestiral bom proti tej neuravnosti pred oltarjem. Nikar nišem mogel pojmeti, da bi se Jugoslavanka poročila z zamorem?

Pred cerkvijo sv. Petra je stal redičeljen duhovnik ter držal odprtva vrata, skozi katera je spuščal v cerkev moške in ženske, dočim je mlado fakinažo podil stran. Stopil sem k njemu ter mu v raztrganih stavkih povedal svoje mnenje.

— Kaj bo to, — se je nasmejnil. — Vesel sem, da se Amerikanec zanimajo za naša dekleta.

— Toda, oče, — sem protestiral. — Pomišlite vendar. Taka zveza vendar ni mogoča. Ali boste dovolili, da se bo ta mlada Dalmatinka poročila z zamorem?

Bogjemu služabniku se je razdelil smeh po tolstem obrazu. Bil je podoben avokatu pred sodiščem, ki ima prizadelen dober odgovor.

— Bože moj, — je rekel, — šta nema ona oči? Šta éu ja, da jo brainam. Neču ja žnjom spavati.

To je ravnotako, kot da bi rekel: — Jaz nisem varuh svojega brata.

Kako hitro zadobi kdo nad manj vpliv, je razvidno iz naslednjega: Duhovnik je pelj v cerkev in izpred oltaria v Zagrad.

— Prosim vas, bodite toliko prijazni in pomagajte mi, — je rekel. — Tolmačite mi, ker ne znam angleško.

Vojna in avtokracija.

Da sta šla avtokracija in vojna druga drugi na roko in da kažeta obe izza šestnajstega stoletja stalno zmanjšanje upliva, — je eden izmed zanimivih sklepov do katerih je prišel Friderik Adams Woods, lektor za biologijo na tehničnem zavodu v Massachusetts, v štatičnem pregledu zgodovinskih podatkov, tikajočih se zadnjih petih stoletij.

Mr. Wood priznava, da je izbiranje avtokratov precej kočljiva zadeva. Ce bi se izbirov vprzorilo od drugih rok ali po kakem drugem sistemu, bi bili zaključki preiskave mogoče povsem drugačni. Mr. Wood pa je prepričan, da je bil nepristranski in da je malo prilike za popolno strmoglavljenje njegovih zaključkov. Držal se je kraljevskih avtokratov ter izpustil može kot je bil Cromwell, kajti on priznava, da bi ne vedel, kje naj se ustavi, če bi vključil že te. Vsled tega so izpuščeni "protektorji", "konzuli" in vsi slični, — tudi predsedniki. Mr. Wood pravi:

— Naslednjih dvajset monarhov hočemo navesti po redu njih oddljenosti, sodeč jih le kot velike avtokrate: — Napoleon, Friderik Veliki, Peter Veliki, sultan Selim I., Soleiman Sijajni, Ivan Grozni, Ludovik XI. francoski, Filip II. španski, Ludovik XIV., carica Katarina II., švedski kralj Karol XII., nemški cesar Karol V., Gustav Adolf, Filip Avgusta, francoski kralj Ludvik IX., angleški kralj Henrik VIII., ruski cesar Ivan III., francoski kralj Henrik IV., Viljem II., prejšnji kajzer in Veliki elektor Brandenburgski.

— Ne sme se misliti, da je red v skupini važen ali da se hoče večiš mislet, da je bil eden izmed vladarjev, ki je naveden pred drugim, večji avtokrat kot oni, ki sledi za njim. Vsak čitatelj bi lahko iz osebnih nagibov izpremenil navedeni red.

Na podlagi svojih študij je prišel Mr. Wood do prepričanja, da nam evropska zgodovina nudi dejanske dokaze, da so veliki avtokrati prav posebno zvezani z dobami dolgotrajnih in velikih vojn.

V nadaljnji dokaz, da so bili avtokrati vedno zvezani z dobrimi vojne, nam navaja Mr. Wood dejstvo, da so bili sorazmerno demokratični narodi, Dansk, Švedska in Holandska proti vojne tekom zadnjih stotih let. On pravi v nadalnjem:

— Iz tega je razvidno, da ni nobenega dvoma, da so veliki avtokrati zvezani z vojnami kot prispevajoč vzrok. Če so vzrok vojne, potem se pojavi na vprašanje bistvene važnosti: — Na kak način bi jih bilo mogoče za vedno odpraviti?

To pa ne bi bila v nobenem oziru lahka zadeva. Avtokrati delujejo zavratno in dokler ne postanejo resnično močni, sploh niso avtokrati, so že močni in vse dite je težko nastopiti proti njim. Precej je stalnega v slovenski naravi, kar olaušuje razvoj avtokratov in vlade. Človek je žival, katero se prav lahko izkoristi in dolgočasa poteče, predno spozna, da se ga je izpremenilo v stroj. Do časa, ko se ga je izpremenilo v stroj, pa je že postal del večjega stroja — in tem času želi biti to. Kdo bo nato ustavil ta proces? To morejo storiti le zunaj stojeci narodi, ki se združijo za skupno stvar. To poskusijo zopet in zopet in sila števila zmaga za nekaj časa, dokler ni na kakem neprisakovanih mestu kak nadaljni avtokrat zgradil in postavil stroja....

— V zgodovini Anglije in Francije je mogoče študirati avtokrate, so enajstega stoletja naprej. To sta deželi, ki sta razvili demokratične naprave. Poskusimo torej dogmati, če je mogoče zapaziti kako zmanjšanje v številu avtokratov v teku stoletij. Na podlagi številk pridemo do prepričanja, da je avtokracija pojema v tem času tako v Franciji kot v Angliji.

— Če pa se ozremo na druge strani na Rusijo, Nemčijo in Avstrijo, ne zapazimo iste tendenze proti zmanjšanju v številu avtokratov. Številke za prvotno zgodovino teh dežel niso na razpolago, a zapiski iz pričetka petnajstega stoletja so kompletne ali popolne. V teh deželah je število avtokratov v zadnjih petih stoletjih rastlo, dočim je v Franciji in Angliji padalo.

Največ avtokratov je bilo opaziti v evropskih deželah tekom dvanajstega v trinajstega stoletja in veliki avtokrati so prišli do viška svoje sile in moči šestnajstem stoletju. Mogoče se bo doba avtokracije še vrnila, a med narodi sveta je opaziti, tedence, ki skoraj izključujejo povratak takoj absolutne avtokracije kot je obstajala nekoč in vsled tega je tudi dosti vzroka za domnevanje, da so dnevi avtokracije ščetni in da bodo veliki monarhični avtokrati kmalu izginili s tega planeta. Z njimi vred bo pa tudi izginil eden izmed glavnih vzrokov svetovnih vojn.

Nekaj o usnjarski industriji v Jugoslaviji.

Najvažnejša panoga našega gospodarstva, ki je že pred vojno pozoriti. Glavna je vsekakor tak, da je ogromno aktivna, je vsekar kor usnjarska obrt. Neglede na to, da je vsele temu, da potrebuje ena vrsta hitrejši, druga počasnejši stroj in posledice temu je, da so skoraj izključujejo povratak takoj absolutne avtokracije kot je obstajala nekoč in vsled tega je tudi dosti vzroka za domnevanje, da so dnevi avtokracije ščetni in da bodo veliki monarhični avtokrati kmalu izginili s tega planeta. Z njimi vred bo pa tudi izginil eden izmed glavnih vzrokov svetovnih vojn.

Najvažnejša panoga našega gospodarstva, ki je že pred vojno pozoriti. Glavna je vsekakor tak, da je ogromno aktivna, je vsekar kor usnjarska obrt. Neglede na to, da je vsele temu, da potrebuje ena vrsta hitrejši, druga počasnejši stroj in posledice temu je, da so skoraj izključujejo povratak takoj absolutne avtokracije kot je obstajala nekoč in vsled tega je tudi dosti vzroka za domnevanje, da so dnevi avtokracije ščetni in da bodo veliki monarhični avtokrati kmalu izginili s tega planeta. Z njimi vred bo pa tudi izginil eden izmed glavnih vzrokov svetovnih vojn.

Ministrstvo trgovine in industrije, opozorjeno na te napake, je tako uvedlo nujno potrebo preosnovanja in izpolnitve te važne obrti in je pričelo v povsem modernem duhu delati na tem polju. V prvi vrsti je prišla v poštovanju vsega dela. Svoj višek so skoraj dosegli v vojni in preeči razširili svoje tovarne, celo tako, da nam daleko več ne zadošča kontingenčni, ki jih n. pr. da Slovenija, Kot naravna posledica tega so začele naše tvornice preosnovljati v tvornice, ki se pečajo s strojenjem ovčjin in kozlovin; material za to dobimo danes iz Bosne, Srbije in Makedonije, ki so agrikulturni in živilnopravni, kjer pa je obrt, posebno usnjarska, še le v povojih. Sicer so tvornice s to preosnovno storitev velik korak naprej, vseeno pa imajo naši tvorničarji še nekaj pogojev, da se cimpreje ustvari,

SPOMLADNA IGRA.

Izpred ljubljanskega potrošnika sota.

Ukradena sita in drugo blago.

Pred ljubljansko poroto se zagovarjati leta 1898 rojenia Metka Kristan iz Vodie in Ivana Rozman iz Stare Loke. Obdolžba ju obdolžuje: Kristanova Metka je služila pri Leonu Matajcu v Stražniku za kuharico od leta 1918, njen gospodar je bil zadovoljen z njeno delo. Meseca julija je pa pričela na prigovarjanje Ivane Rozmanove krasti in ji je izročila približno 40 kg sladkorja, ameriške slanine in 20 škatljic vžgalic. Na prigovarjanje Rozmanove materje Ivane Hafnerjeve je vzel enkrat 8 kg in drugič 1 kg siadkorja svojemu gospodarju. Ko je Rozmanova izpoznala, da je Kristanova pristopna njenemu uplivu, ji je pričela prigovarjati, da naj vzmame iz gospodarjevega skladnišča sita, ki jih bo Rozmanova razpečala. Kristanova se je udala in obdeva sta šli v skladnico. Sedemkrat sta vzel skupaj Matajev sita, katera je Rozmanova razpečala in se v ta namen odpeljala v ribnisko okolico. Ko je pa Kristanova osmeli ukradla sita in jih zanesla v podstrešje, je našel Matajev skrila sita in se je takoj odkrita tativna. Obe obdolženci pripoznata, kar sta storili.

Vrednost ukradenih sit znaša 80 tisoč kron.

Kristanova v polnem obsegu priznava, kar ji očita obtožba in pravi, da jo je zapeljala Rozmanova, da je kradla. Rozmanova pa pravi: "To ni res, da bi jo jaz naštimala, marveč ona je me". Prvomestnik svetnik Nagode Rozmanovi: "Če kdo vas pogleda, preeci vidi, kdo je zapeljive in kdo zapeljance". V ostalem priznava, da je res sita, katere je ukradla Kristanova, pridajala na Dojetijskem, toda ne ve, komu. Zastopnik obtožbe drž. pravnik drž. Ogorentz zahteva od porotnikov, da naj na nje stavljena vprašanja potrdi. Zastopnik zaščitnega udeležence g. Matajca dr. Saboty poudarja, da se v Kranju in kranjski okolici neprestano vrše vloni in tativne. Zahaja, da naj porotniki na nje stavljena vprašanja potrdi in ugotovlja, da je g. Matajce oskodovan za 110,683 K 50 vin. progresa pa še vedno različnega blaga v vrednosti 19,000 kron.

Ko sta obtoženca v drugi ne. n. vsak en zavitek blaga k "Slonu", ju je pri pošti zasačil stražnik Toger in ju aretilal. Obdolženca sta izprva tajila, potem pa tativno pri policiji, kakor pri sošču v celiem obsegu priznala.

Porotnemu senatu predseduje svetnik Nagode, državno pravništvo zastopa državni pravnik dr. Ogorentz, obtoženca zagovarja dr. Kreč. Obtoženca priznata, kar sta storila. Prvomestnik Nagode vpraša Draškoviča: "Zakaj niste pripoznali na policiji g. Matajca za povzdigno vladivo?" — "Sram me je bilo pripoznati, krasti pa ne."

Po krivdoreku porotnikov je obsodil pôrotni senat Pongratz na 3 in Draškoviča na 2 leti težke ječe.

Na glavnem kolodvoru ukradeni kovčeg.

Anton Lavrič iz Travnika se je pripeljal dne 10. decembra 1. l. v zvečer z drugimi tovarši iz Amerike na ljubljanski glavni kolodvor, kjer je čakal na odhod vlaka v Kočevje. Ko je še k blagajni, kar je razglasil prvomestnik svetnik Nagode oprostilno razsodil.

Prvomestnik so na nje stavljena vprašanja soglasno zanikal, na kar je razglasil prvomestnik svetnik Nagode oprostilno razsodil. Labour Party se tudi nadeja, da bo udušila beli teror in protirevolucionijo nad Madžarskem. Miss Snowden je svoj govor, ki je združil veliko pozornost, završila s plametičnim pozivom za bedno deco v Srednji Evropi, zlasti pa v Avstriji. Dejala je: "Spreči te stranske brez prejšnjih pogajanj. Vend na nobena stranka ni toliko stoliča toliko za rusko revolucijo. Labour Party se tudi nadeja, da je tu slabu razvita, dani so pa vse tudi močni načeli, ki jih je treba učiniti, da se cimpreje ustvari,

ga našla v nekem izkuhu v Florianski ulici; piše se Ivan Kleber, ru? Priča vas je videla? — "Proin je bil v Filianov Istrij doma; sim, o tem nič ne vem". — On rojen je bil leta 1896. Kleber je taj, da ni nosil kovčegov. — "Kaj imel na sebi Lavričev obleko, pa ste v Ljubljani videli? Cerkev Vzlie temu Kleber tatvino taj in sv. Jakoba z velikim stolpom?" — pravil, da je kupil obleko prejšnjo imeno od nekega njemu popolnoma na". — "Kako ste prišli do te obleke?" — "Kupil sem jo od neznanega človeka. Ta nevrjetni izgovor pa izgubila - vso vrednost, znamene". Priča, ki je Amerikanec, ki so mu bili ukrajeni kovčegi, da je videl Tušar in ki so mu bili ukrajeni kovčegi, da je kupil Lavričev kovčeg in zbežal z njim s kolodvorom in da je tudi priča Alojzij Kleber, ki je nosil kovčeg proti Florijanski ulici, drugega je moral med tem časom že nekje skriti. Kleber je oškodovan za 200 dolarjev ali 18,000 jugoslovanskih krov. Obtožnica zahteva odsodbo zaradi ludodelstva tativne po § 171, 171. 137. in 179. kaz. zak. Obtožnica tajni. Pravi, da mu je oče pošiljal denar in ga je prizrani pri vojakih in prislužil v Grebinju kot kmetiški delavec, nazadnje je prišel v Ljubljano po izpustu in pot leti ječe.

Glavno vprašanje se je glasilo: Ali je kriv, da je ukral stvari v vrednosti nad 4000 K? Porotniki so soglasno odgovorili z "da".

Sodni dvor mu je prisodil dve ječe.

Novice iz Slovenije

Smrtna kosa.

Ana Čufar roj. Egia naznana, da je umrl njen soprog in oče petih otrok Josip Čufar, kavarnar v Ljubljani, po dolgi mučni bolezni v 45. letu svoje starosti. Pokopalni so ga 21. februarja.

Martin Setine, trgovec na Vrhniku, in Elizabeta Setine roj. Burgar naznana, da je premilna žena njene hčerke Nada, učenka VI. razreda, po dolgi bolezni v starosti 11 let. Pokopalni so jo 25. februarja na farmen pokopalšču sv. Pavla.

Iz Rogaške Slatine.

V tukajšnjem zdravilišču so razmerni že naravnost neznosne. Ravnatelj meče poštene delavce na cesto, njihovim ženam pa posilja liste, da naj zapuste stanovanje. Revice prihajajo s solznicimi očmi in zaupnikom vprašavajo, kaj da jim je storiti in kam da naj biše s svojimi otročiči. Ravno tako postopa ravnatelj z malimi obrtinci. Nekeden izmed njiju ni več zmožen svojega poklica, čeravnovo je leta in leta prej pošteno izvrševal svojo obrt. Večinoma so ti malimi obrtinci tudi domačini. In sedaj naj bi ti revezl zapustili svoj rojstni kraj! Tako postopa ravnatelj z malimi obrtinci, ki so obdržali tativno v nekem kotu nad stopnicami v vezi z namenom, da ga pologoma zmosi k "Slonu". Vse blago, katerega sta se namenila polasti, je bilo torej že vzele z prodajalne, torej iz posetil lastnika, vsed česar je smatrati začetno v celiem obsegu skoraj popolno izprodajo. Ravnatelj zavrel svoj poklic, čeravnovo je leta in leta prej pošteno izvrševal svojo obrt. Večinoma so ti malimi obrtinci tudi domačini. In sedaj naj bi ti revezl zapustili svoj rojstni kraj! Tako postopa ravnatelj z malimi obrtinci, ki so obdržali tativno v nekem kotu nad stopnicami v vezi z namenom, da ga pologoma zmosi k "Slonu". Vse blago, katerega sta se namenila polasti, je bilo torej že vzele z prodajalne, torej iz posetil lastnika, vsed česar je smatrati začetno v celiem obsegu skoraj popolno izprodajo. Ravnatelj zavrel svoj poklic, čeravnovo je leta in leta prej pošteno izvrševal svojo obrt. Večinoma so ti malimi obrtinci tudi domačini. In sedaj naj bi ti revezl zapustili svoj rojstni kraj! Tako postopa ravnatelj z malimi obrtinci, ki so obdržali tativno v nekem kotu nad stopnicami v vezi z namenom, da ga pologoma zmosi k "Slonu". Vse blago, katerega sta se namenila polasti, je bilo torej že vzele z prodajalne, torej iz posetil lastnika, vsed česar je smatrati začetno v celiem obsegu skoraj popolno izprodajo. Ravnatelj zavrel svoj poklic, čeravnovo je leta in leta prej pošteno izvrševal svojo obrt. Večinoma so ti malimi obrtinci tudi domačini. In sedaj naj bi ti revezl zapustili svoj rojstni kraj! Tako postopa ravnatelj z malimi obrtinci, ki so obdržali tativno v nekem kotu nad stopnicami v vezi z namenom, da ga pologoma zmosi k "Slonu". Vse blago, katerega sta se namenila polasti, je bilo torej že vzele z prodajalne, torej iz posetil lastnika, vsed česar je smatrati začetno v celiem obsegu skoraj popolno izprodajo. Ravnatelj zavrel svoj poklic, čeravnovo je leta in leta prej pošteno izvrševal svojo obrt. Večinoma so ti malimi obrtinci tudi domačini. In sedaj naj bi ti revezl zapustili svoj rojstni kraj! Tako postopa ravnatelj z malimi obrtinci, ki so obdržali tativno v nekem kotu nad stopnicami v vezi z namenom, da ga pologoma zmosi k "Slonu". Vse blago, katerega sta se namenila polasti, je bilo torej že vzele z prodajalne, torej iz posetil lastnika, vsed česar je smatrati začetno v celiem obsegu skoraj popolno izprodajo. Ravnatelj zavrel svoj poklic, čeravnovo je leta in leta prej pošteno izvrševal svojo obrt. Večinoma so ti malimi obrtinci tudi domačini. In sedaj naj bi ti revezl zapustili svoj rojstni kraj! Tako postopa ravnatelj z malimi obrtinci, ki so obdržali tativno v nekem kotu nad stopnicami v vezi z namenom, da ga pologoma zmosi k "Slonu". Vse blago, katerega sta se namenila polasti, je bilo torej že vzele z prodajalne, torej iz posetil lastnika, vsed česar je smatrati začetno v celiem obsegu skoraj popolno izprodajo. Ravnatelj zavrel svoj poklic, čeravnovo je leta in leta prej pošteno izvrševal svojo obrt. Večinoma so ti malimi obrtinci tudi domačini. In sedaj naj bi ti revezl zapustili svoj rojstni kraj! Tako postopa ravnatelj z malimi obrtinci, ki so obdržali tativno v nekem kotu nad stopnicami v vezi z namenom, da ga pologoma zmosi k "Slonu". Vse blago, katerega sta se namenila polasti, je bilo torej že vzele z prodajalne, torej iz posetil lastnika, vsed česar je smatrati začetno v celiem obsegu skoraj popolno izprodajo. Ravnatelj zavrel svoj poklic, čeravnovo je leta in leta prej pošteno izvrševal svojo obrt. Večinoma so ti malimi obrtinci tudi domačini. In sedaj naj bi ti revezl zapustili svoj rojstni kraj! Tako postopa ravnatelj z malimi obrtinci, ki so obdržali tativno v nekem kotu nad stopnicami v vezi z namenom, da ga pologoma zmosi k "Slonu". Vse blago, katerega sta se namenila polasti, je bilo torej že vzele z prodajalne, torej iz posetil lastnika, vsed česar je smatrati začetno v celiem obsegu skoraj popolno izprodajo. R

Strahovlada na Ogrskem.

Bela Samogyi, glavni urednik socialističnega lista "Nepszava" je šel obišči torko, ko je bila otvorjena narodna skupščina, zvezec iz uredništva v spremstvu mladega pesnika Bele Baesa. Ravnikar je bil spiss ostre članek proti ministrskemu predsedniku Habsburžanu, ki je napadel strokovne organizacije. Samogyi je bil veden v nevarnosti. Zastopovali so ga častniki, tako da že par mesecov ni smel spati doma, marveč je prebil vsako noč kje drugje, pri prijateljih, sotruhnikih, na vozovih in v raznih drugih skrivališčih. Kam je odšel ta večer, ni znano; dne 18. februarja so potegnili mrtvo truplo Samogya in tudi Baesa blizu Budimpešte iz Domova. Samogyi ji emel na glavi sedem ozled, ubito nosno kost in desno oko iztaknjeno. V hlačnih žepih je imel kamene in nogi sta mu bili povezani.

Bela Samogyi je moral umrieti, ker je bil socialistični demokrat, ker je bil kot pisatelj zvest pospevatev ter duševna sila delavskega pokreta in sila organizacije. Zato ga je hoteli krščansko-socijalna vlada v prvi vrsti odstraniti. Početkom tega meseca se je vrnila v uradu gospoda Hortha konferenca, na kateri so bili civilni in vojaški dostojanstveniki. Tam so nopravili vojni načrt Horthyjeve vlade proti rdeči nevarnosti. Ponudili so Angliji 100.000 mož vojske za pomoč proti sovjetski Rusiji ter obenem sklenili, da iztrebijo vse tiste osebe, naj so doma ali v pregnanstvu, ki so igrale ali še igrajo vodilne vloge v delavskem gibanju. Umorili so že pred nekaj tednimi tajnika socijalne stranke Nikolaja Cservenko, sedaj pa spetajoča mreža tudi še proti drugim, kakor n. pr. proti Payerju in Luehingerju. Organizirajo na Dunaju nekakšno družbo, ki lovi Hunu, Boehmu in Kunfiju. Domu polnijo s socialističnimi ječe in taborska, ki so osilno predpriprave za proces proti ljudskim komisarjem, ki jih hočejo na vsek način spraviti na viseče —; vse to in še mnogo drugega so podjetja tisočič častnikov, ki so se stekli po propadu monarhične države v Budimpešti ter nameravajo sedaj izvesti protreboljico proti vzhodu in proti zahodu.

Socialistični uradniki in tisoči drugih, je bilo umorjenih pred njimi v tej vojni. In če sedaj Horthy i Huszari himavsko in z ogroženjem zahtevajo strogo preskušavo, občutujejo kaznovanje krivecem pri tem umoru, to nikakor ne bo premotilo javnosti.

Horthy si je ustvaril cel ožjirog ljudi, ki tvorijo stablje, z vzbudnimi skupinami proti rdečim. Te vrste ljudje, ki ropajo, plenijo in povzročajo nečloveško grozote, peste vse javno življenje in so danes še vredno pravi oblastniki na Ogrskem. Kaj naj nopravijo neobroženi ljudje proti reparski in morilski polpi, ki steje 25 tisoč dobro oboroženih mož? Zato je bila neodprtanjiva napaka, da se je ustanovila koncentracijska vlada in d. aso odkliči Rumuni. Predno se ne razroči te častniške vojske, toliko časa ni mogoče ozdraviti razmer; zakaj ni mogoče ozdraviti razmer; zakaj, dokler gospodari oborožena sila, ni demokratizem mogoč.

Macedonija je bila dežela, v kateri, če jo primerjam z današnjim Ogrskom, je bil red večji in življenje varnejše, kakor je to sedaj na Ogrskem in vendar so velesile odločile, da postavijo Macedonijo pod nadzorstvom in so organizirale tam mednarodno žandarmcijo varstvo življenja in reda. Za Ogrsko pa bi bilo kaj takega sedaj načrtnost, potrebitno. R. S. je socialistični demokrat ta pot neljubja, toda za Horthyjevo Ogrsko ni drugega sredstva, ki bi moglo odpraviti sramoto, ki jo ima na vesti sedanja nejna vlada.

Proletariat vsega sveta dolguje ogrskemu proletarijatu pomoč in varstvo, da mu oljša položaj. Moritev in preganjanje ogrskega proletarijata je čen madež, ki ga je povzročila strnpena reakcija, klica korifej iz svetovne voje. Ni res, da bi resen protest evropskega delavstva ne imel nikake morale in politične sile, če nastopi proti nasilstvu, ki ga povzroča ogrska krščansko-socijalna reakcija. Trpljenje ogrskega proletarijata je preveliko, škoda za razvoj pregiromina, da bi mogli take zločine še nadalje dopuščati. Proletarske organizacije zahodnih držav skušajo na vso moč preprečiti intervencijo držav proti sovjetski delavski in knjetski ruski republike. Isto se mora zgoditi tudi glede Ogrske, kjer pod varstvom nekaterih etenčnih sil uganjajo razni ogrski Denikini in Kolčaki svojo brezvestno, zverinsko politiko. Vse vrste grozovitosti, vislice, terjalnice in muke, vse to je zalostna posledica tega, ker je delavstvo, hočeče služiti svojemu velikemu idealu — družabni enakosti, precenjeno moje svoje moči in je nastopilo proti meščanskemu družbenemu redu, ter seglo s svojimi rokami po koščku sreče....

Kako je brezspečnost v družbi nekaj ameriških mornarjev rešila Port-au-Prince.

Brezspečnost je mogoče slabaštvo na krvav način. Te tolovaje, s kemi je dobroti pri zadnjem nočnem návalu na Port-au-Prince, glavno mesto republike Haiti, kajti vseledi tega zadnjega izbruha sta bila postava in red na otoku bolj ogrožena kot ob katerih drugi priliki po zatrdili človeka, kateremu so razmere dobrozname. Nadalje se glasi, da bi autoritačna Združenih držav v Zadnjih Indijah tako trpela kot že nikdar preje v modernih časih, če bi bili repartevi v stanu izvesti svoje načrte ob tej priliki. Ni se zgodilo prvič, da je bila žrta republike ogrožena od nepoštovnih elementov, katere je najti na otoku. Haiti je bil pozorište ševelnih neredov v preteklosti. Glasi se, da ni bilo v teku sto in šestnajstih let niti enega dneva, ko bi ne bil predsednik republike ogrožen s strmoglavljenjem, usmrčenjem ali izgonom. Izraza časa, ko je Haiti proglašil svojo neodvisnost od francoske vlade, so gore severnega Haitija vsebovale velike tolojevje nemirnih in energičnih tolovajev, sovražnikov katerkoli ustanovljene vlade, ki so bili vedno pripravljeni pokazati to svoje sovra-

štvo na krvav način. Te tolovaje imenujejo Cacos. Opisuje se jih kot raztrgane, napol izstradane gorjane-črnice ter pravijo o njih, da so včasih miroljubni. Kadar pa jih pokličijo njih voditelji, se oblečajo v rdeče srajce, primjejo za sekire ali puške ter postanejo divji, fanatični in morilni, prebrisani in nevarni kot katerikoli Indijanci, ki se je kedaj nahajal na bojni sledi. Vsačo nekaterih Cacos se trdi, da so se vedno udani malikovalstvo ter oboževanje hudiča. Njih število se eni od treh do petnajst tisoč. Zadnji izbruh, ki se je završil dne 16. januarja in v katerem se je glasilo v listih, "da je bil to batidski izbruh par tolovajev", je bila v resnici dobro zasmovana zatoča v strani Cacos, da strmoljavijo obtočje red v glavnem mestu te rse polaste sile.

O tem poročila poročevalcev newyorskega World ter smo gotovo odstavke njegovega poročila že priobčili pred nedavnim časom. V naslednjem hočemo priobčiti bolj podrobno par nadaljnih posameznosti tega pušča.

Benoit, vodja Cacos, je postal iz severnih gorov svoje pristalnice v bližnjem mestu tako, da so priseli posamič ali največ v skupinah po trije. Njegove čete so štele 1800 mož, 300 teh je postal v mestu z narocilom, naj počakajo ju tranje zore ter nato pričenjajo pleniti ter pobegati. Medtem pa

izgonom. Izraza časa, ko je Haiti proglašil svojo neodvisnost od francoske vlade, so gore severnega Haitija vsebovale velike tolojevje nemirnih in energičnih tolovajev, sovražnikov katerkoli ustanovljene vlade, ki so bili vedno pripravljeni pokazati to svoje sovra-

Ta pipa se nahaja v braunšvajškem muzeju v Nemčiji. Vanjo gre tri funte tobaka. S pomočjo posebnih cevi lahko kadi iz nje 16 oseb.

Bi on z glavno silo naskočil kasarne, carinski urad, glavno banko ter predsednikovo palačo. Svojim ljudem je rekel, da bi bila bitka na odprttem pri ameriškim mornariškim vojakom in domačemu orožništvu brez upa, da pa bo lehko iztrebiti drugega za drugim, ko bodo skušali gasiti požari ter v bojih po ulicah. Izven stroga vojaških krogov prizavajo, da je imel približno prav.

Takrat pa je prišel na pomoč gospod, ki ni mogel zaspasti. Bil je to generalni manager Elliot, Haitian-American Sugar Refining Co. v Haskoville, pretorstvu, ki leži nekako dve milji od glavnega mesta. Bil je ob dveh zjutraj in Elliot ni mogel spati. Vsled tega je vstal, šel k oknu ter se ozril ven.

Iz mirijade glasov, katere je čent v tropični noči je čul pun "čof-čof-čof" glas, katerega je takoj spaznati in ki kaže korakajoč kolono bosopetih mož. Zapabil je kolono, ki se je hitro pomikala preko polja, v eni vrsti. Vi del je tudi silhuetu pušč na ramenih. V luči svetilke na cesti je zapazil tudi rdečo srajevo. To je zadoščalo. Telefoniral je v kasarno ameriških mornariških vojakov, da vprizarjal Cacos napadne Port-au-Prince.

Tedaj pa se je razpočel zračni mehur Benoit. Le nekako 150 njegovih 300 prvovrstnih čet je despolno na dogovoren prostor. Noben požar še ni izbruhnil. Prebivalstvo je bilo doma ter spalo. Nobenega materijala ni bilo za paniko.

Mornariški vojaki, v patrulah ter večjih formacijah, so se hitro razkropili po ulicah ter se podali na mesta, ki so bila določena že vnaprej za to. Mornariški vojak Leslie Combs je videl več mož stopiti na trg, kjer niso imeli pravice muditi se. Prihitel je na linije mesta in može so ga posekal s sekiram, a šele potem, ko je izpraznil svojo avtomatično pištoljo.

Tako jasno se je pričelo strelijanje na vseh straneh in po celem trgovskem okraju. Korakajoči preostanki napadalnega oddelka ustašev so prihiteli v središče mesta, da izvedejo dana jum povelja. En blok je bil začagan ter je pogorel do tal.

Mornariški vojaki so nastopili smotreno in mirno. Postavili so strojne puške na vogale ter izčeli glavne ulice.

Streljanje se je vrnilo na vseki ulici elege distrikta, ki obsegajo več kot kvadratno miljo. Hotel Montagne je bilo videti kot pričigajo ljudske množice neštete množice raket. Minuturna bitka je postala o-

Internacionalizacija Donave.

Iz Budimpešte se poroča: Komisija za internacionalizacijo Donave je imela v Budimpešti pod posredovanjem angleškega admiralja Troubridgea konferenco, pri kateri je poročal fregatni poročnik France, generalni tajnik domavskih komisij. Pri konferenci so bile zastopane Anglija, Francija, Italija, Čeho-Slovaška, Rumunija in Jugoslavija. — Konferenca je sprejela naslednje sklepe: 1. Komisija smatra za eno svojih najpoglavitejših nalog, zagotoviti lajdani vseh držav svobodno plovbo po vsej Donavi. 2. V zmislu vseh sklepov, ki jih je komisija sprejela svoječasno v Belgradu, se bo takozvana hidrografski služba, katero so za časa vojne opravljali orgski organi, osredotočila v delokrogu komisije: za opravljanje te službe, ki je zelo važna, ker omogoča pravoceno preprečiti škodo pri povodnjah, bo komisija imela svoje posebne organe. 3. Komisija je soglasno sklenila, da bodo stroške za vzdrževanje domavskih strunge nosile po brezne države; določile so se da-

lje prisile odredbe proti onim državam, ki ne bi izpoljevale svojih tozadnevnih obveznosti. 4. Stroški za domavsko komisijo, katere delokrog je zelo mnogovrstien in obsežen, se bodo kriti s pomočjo posebne pristojbine, ki se bo pobirala od tovora vseh ladij brez razlike, ki plovejo po Donavi; zatočeno bodo za kritje teh stroškov skrbite entitetne države.

V. M. Puriškievič umrl.

Svoječasni vodja takozvanih russkih "vježbosocetov" V. M. Puriškievič je, kakor poroča list "Slavjanska Zarja", umrl v Rostovu na Donu na peggatem tifnu. Puriškievič se je baš pripravil na pot v Francijo, Anglijo in Ameriko, kjer je hotel prirediti vrsto predavanj o ruskem vprašaju. Puriškievič je igral v ruski javnosti slično ulogo, kakor s svojim dr. Josipom Frank med Hrvatimi, samo s to razliko, da je bil Puriškievič sicer zagrizen ruski ekskluzivist, obenem pa tudi najboljši nasprotnik židovskega elementa, dočim je bil Frank kot Žid seveda tudi Židom naklonjen. Puriškievič je kot Samorus oddobrili tudi svoj ideal v Viljemu II.

Severova združila vzdružujejo
Zdravljec, Ljubljana.

Liniment

Ali če bi moralo biti vedno pripravljeno v hiši za takojšnjo rabo v sili, kjer je lokalska vprava edino sredstvo za takojšnjo občutljivo in vsebinsko ozdravljanje bolezni. Prav storite, če kupite.

Severa's Gothard Oil

(Severovo Gothardsko olje), in ga rabite kot liniment ali nazajlo pri lokalski vpravi za ozdravljanje revmatizma, osteoartrita, ravninske, ciklopske, površne vratne, Eiter, utrjenje mleka in ženski ter bolezni. Cene 30c in 50c v živilskih, ali 50c v leskavcih.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

no nasprotoval slavjanski ideji in v tem nasprotovju je šel celo tako daleč, da je javno simpatiziral z Nemci, zlasti pa z Nemčijo. Bil je karist po prepričanju, zato je zlil Žid seveda tudi Židom naklonjen. Puriškievič je kot Samorus oddobrili tudi svoj ideal v Viljemu II.

Najzanimivejše, najcenejše in najbolj popularno čtivo vam je na razpolago.

Slovensko-Amerikanski Koledar je izšel za leto 1920.

Veliko več slik kot prejšnja leta.

Najbolj izbrani članki, opisi, razprave, povesti, šale, zanimivosti.

Stane 40 centov.

Izrežite ta kupon, pridelite za 40 centov štampsov ter pošljite nam.

**SLOVENIC PUBLISHING CO.,
82 Cortlandt Street,
New York, N. Y.**

Tempotom naročam Slovensko-Amerikanski Koledar za leto 1920 ter prilagam za 40 centov štampsov.

Ime _____

Naslov _____

Mesto in država _____

Venček russkih narodnih pravljic.

Poslovenil Fran Pogačnik.

O GOŽU.

Zivela je storka s hčerkico. Hčerka se je šla z devojkami kopati v ribnik. Slekle so srajee in poskakale v vodo.

Tu prileže iz ribnika gož in leže na srajejo te hčerke. Deklicke pridejo iz vode in se obletejo. Ko pa hčerke srajejo starška hčer, je ležal na njej gož. Začne ga odganjati, on pa sedi in se ne da preprečiti.

Dzajci izpregovori: "Vzemi me za moža, pa ti izročim srajejo!"

Ona ga seveda odkloni, a devojke ji reko: "Ali se je mogoce omožiti z njim? Reci mi, da ga vzameš!"

Res mu pravi, da ga vzame. Teda daje gož s srajejo naravnost v vodo.

Ona se je oblekla, šla domov in povedala materi: "Mati, mati, tako se mi je zgodilo, gož je zlezl na mojo srajejo in mi rekel, naj ga vzamem za moža, steer mi ne ga srajee in jaz sem mu odgovorila, da ga vzamem."

"Neumnica, kaj se ti blede, ali je možno gož vzeti za moža?"

Tako so stvar pustile in pozabili nanjo.

Predel je teden in kaj sta videli? Naenkrat prileže celo čreda gožev. Devojka - vzklikne: "Ah, urati, za menoj, za menoj!"

Mati zaprije kar najhitrejše vratita v vežo. Gož se vržejo ob vratata, a bila so zaprti. Zvijejo se takoj klopiče in udarjo po oknu; ko so okno razbili, klezjo v sobo. Devojka pobegne na peč, oni za njo. Zvlečejo jo s peči in odvezijo iz sobe.

Mati je plakala in jo spremila. Dospeli so do ribnika, se takoj potopili vanj, in se izpremenili v ljudi. Mati pa je ostala na bregu, poplakana in se vrnila domov.

Predel so tri leta in devojka je rodila tam sinka in hčerkico. Začela je prositi moža, da jo pusti. Materi v posesti. Priprjal jo je iz vode. Tu ga ona vpraša: "Kako naj te potem pokličem?" Odgovorji ji: — "Pokliči me, Osip, priči sem!" in jaz pride.

"Ah, kumica, tako je bilo. — Prišla je Sreda k meni in me poslalo po vodo, da namočim platno!"

"Ni dobro to", pravi storka. "Oma te na tem platnu zadavi ali speče".

Običajno je bila storka z njo znana.

"A kaj naj storim? Kako naj se rešim zla?"

Napravi tako! Vzemi vedro, tole po njem in krič pred hišo: "Na morju so zgoreli Sredini otroci!" Ona skoči iz hiše, glej, da skoči prej vanjo nego ona; zapri vrata in se prekrižaj! Naj ti se toliko grozi in prosi, ne spusti! Je nazaj, a križaj se s kredo in rokami in molji! Tedaj nečista sila pobegne!"

Zena hiti domov, tolče po vedenju in kriči pred oknom: "Na morju so pogoreli Sredini otroci!"

Sreda skoči iz hiše, da vidi, kaj je, a žena smukne v hišo, zapri vrata in se prekriža. Sreda priteče nazaj in kliče: "Odprti mi, se stra! Napreda sem ti platno, daj da ti ga še obelim!"

Zena je ni uslušala. Sreda pa je razbijala, dokler niso zapeli petelin; nato je zatulila in izgnila. Zena pa je ostalo platno.

Starška se vrne domov in hči se zbuli;

"Ah, mamica, tako dolgčas mi je tu, pojdem domov!"

"Prenci pri meni, hčerka, močne ne boš več bivala pri meni!"

Hčerka je ostala in prenočovala. Zjutraj vstane in ponujanje zanjutrek, ki ga je pripravila mati. Nato se posloviti in odide. Deklicke vzame v naroeje, deček pa teče za njo. pride na breg in zakliče: "Osip, Osip, pridi sem!" Kliče in kliče, a Osipa ni bilo. Ozre se po vodi in vidi plavati po vodi njegovo glavo. Takoj se ji posveti: "Ah, ubila ga je moja mati!"

Komaj je Osip pokazal glavo, zemeljne storka s sekiro in mu razbijajo glavo. A voda v ribniku ekrovavi.

Starška se vrne domov in hči se zbuli;

"Ah, mamica, tako dolgčas mi je tu, pojdem domov!"

"Prenci pri meni, hčerka, močne ne boš več bivala pri meni!"

Hčerka je ostala in prenočovala. Zjutraj vstane in ponujanje zanjutrek, ki ga je pripravila mati. Nato se posloviti in odide. Deklicke vze v naroeje, deček pa teče za njo. pride na breg in zakliče: "Osip, Osip, pridi sem!" Kliče in kliče, a Osipa ni bilo. Ozre se po vodi in vidi plavati po vodi njegovo glavo. Takoj se ji posveti: "Ah, ubila ga je moja mati!"

Tedaj zaplaka in med solzami vzklikne hčerki in siniku: "Odsej na veke bodi ptiček kraljček, a ti slavček; jaz pa pojdem na veke v gozd kot kukavica!"

SREDA.

Mlađa žena je pozno zvečer predla. Ostajala samo dolgo po-

Za mir z Rusijo.

Poljska vlada na mirovno ponudbo sovjetske Rusije še ni odgovorila. Vsi znaki pa kažejo, da se bo končno vseeno odločila za mirovno pogajanja, čeprav nasprotuje temu poljska armada, žalita in burzoazija. Gospodarjevi poljski razred se nočejo odreći samo Litvinu in beli Rusiji, temveč nočejo tudi odnehati od svojega načrta, oštregati Ukrajino od Rusije. Na takih podlagi seveda bi mir s sovjetsko Rusijo ne bil mogoč. In poljska burzoazija se boji miru še bolj kakor vojne. Dokler delo Poljsko od Rusije strelni okopi, toliko časa more žalita nebiti v sred poljskega kmeta staro sovraščvo do "Moskalov" in izrabljati strah kmetskega ljudstva pred vpadom tujih armad v to, da jih vporablja za boj proti sovjetski Rusiji. Kadar pa bo zopet vzpostavljen mir in se obravi prekomerni promet, se bo poljski kmet prepričal na svoje lastne oči, da ga se vedno tlači zlahka, med tem ko so v njegovih sočetinah potja Bojarov in zdavnaj razdeljena med kmete. Ali se je potem čuditi, ca se spodnji razred na Poljskem tako težko odloči za mir? Vendar pa najhrdr drugega ne bo preostajalo. Nevaren poizkus bi bil namreč vojskovati se proti Rusiji, ki je po stevilu prebivalstva v toliki premoči ali pa jo napasti brez izdatne in zanesljive podpore entitentnih velesil. Ta pomoč pa je skorodna že popolnoma izključena. Na Anglijo se Poljska ne more več opirati, odkar Lloyd George na pritisk delavstva dnevno zagotavlja, da ne misli niti zdaleka več na to, da bi Poljsko in Rumunijo vzbudjali v boj proti Rusiji. Amerika pa se v evropske zadeve noče vedno vmešavati. Tudi Japonska še umika svojo vojaško silo iz Sibirije. Poleg vsega tega pa tudi Poljska ni v takih raznih razmerah, ki bi ji olajšalo nadaljnjo vojskovanje. Francoske so vsled velikanskih vojnih stroškov skorodno neozdravljivo težko pri zadetih, draginju je celo že večja kot v Avstriji, produkcija in promet pojenjuje in v obmejnih pokrajinah se širijo nalezljive bolezni. Ljudske masne protestirajo proti vsakršnemu podaljševanju vojne. Spričo teh dejstev se bo poljska vlada slekjoprej hote ali nato moral začeti pozajati za mir s toliko obsovarjenim sosedom.

Vojne, ki že šesto leto uničuje Evropo, ne bo preje konec, preden ne bo miru tudi med Rusijo in Poljsko in Rumunijo. Dokler jošči Rusijo od Evrope strelni jarki od Črnega do Vzhodnega morja, je vsak promet med srednjim in vzhodnim Evropo nemogoč, izmenjava blaga med srednje-evropsko industrijo in vzhodno-evropskim pojedelstvom izključena. Mir Poljske z Rusijo bi svetovni položaj manoma izpremenil. Ruski narod potrebuje industrijskih izdelkov sredine in zapadne Evrope, za kar bi dajal svoje poljedelske produkte. Rusija mora dobiti železniškega materiala, poljedelske stroje in orodje, industrijske produkte vseh vrst, potrebuje dalje izuchenih delevcev, predvsem duševnih: inžinirjev, tehnikov, kemikov, mojstrov in velikim številom. Rusija nudi evropski industriji svoj trg, evropskim brezposelnim delavcem pa nameščenje, in če Rusija dobi industrijske produkte, ki jih mnogo rabi za restavracijo svetega potješevanja in železniškega omrežja, postane polagona zmožna preskrbotati zahodno in srednjo Evropo s pribitkom svojih živil in naseliti lačno Evropo.

Rusko poljedelstvo je doživelovalo izza oktoberske revolucije velikanski preobrat. Pred revolucijo je bil večji del ruske zemlje last države in veleposesnikov; 30,000 zemeljskih posestnikov je imelo ravno toliko zemlje kakor deset milijonov kmetrov. Revolucija pa je zemljo razdelila med kmete: od 16,3 milijonov desatin, ki so bile last veleposesnikov se jih je razdelilo 14,2 milijonov novih župnikov. Razdelitev se je izvršila strastno, elementarno in neurejeno; mnoge, tehnično prevladajoče pokrajine, neizmerne množine dragocenega inventarja so bile opustošene in uničene. Kmetje so se osvojili zemljo, manjka pa jim inventarja, da bi na njej gospodarili. Po vseh primanjkuje vsega: kos, srpov, plugov, bran, podkrov, okovov za vozove in vsega drugega, kar kmet potrebuje, česar ne bodo Rusi imeli toliko časa, dokler bo Rusija odrezana od Evrope. Vsled tega je velik del zemlje neobdelan. Rusko poljedelstvo je sprosto skorodovan in produkcija ruske zemlje je znatno padla. Poleg tega ruski kmet danes ni voljan prodati ga, ker za izkupljeni denar ne more nenesar kupiti. Jasno je potem, da Rusija, ki je svojčas izvajala ogromne količine žita, nima sedaj niti toliko, s čimer bi mogoča prehranjevali sveča lastna mesta. Vse to pa se bo preokrenilo, takor hitro bo sklep miru med Poljsko in Rusijo omogočil izmenjanje blaga z Evropo. Zemlja, ki je sedaj mrtva, bo zopet obdržana, če Rusija dobi od zapadno-evropske industrije orodje, katerega sama ne more proizvajati. Ruski kmet bo zopet pripravljen prodati svoje žito, če ga bo mogel menjati z industrijskimi produkciemi, katerih pogreša. V dveh letih bo Rusija zmožna oddaljati voja živila, brez katerih Evropa ne more živeti.

Rusija je največja agrarna dežela v Evropi in poleg Amerike tudi največja agrarna dežela na svetu. Že od leta sedemdeset prejšnjega stoletja je preškra Nemčije in preje še Anglije z žitom bila polnopravna odvisna od ruskega dovoza in ruski lan, platno, ovčja vlna, kože ter rudniški produkti z Urala so zalačali ves svet. Izvijenitev Rusije iz svetovnega prometa je eden izmed glavnih vzrokov lakote in bede, ki razsaja po vsem svetu. Sele mir Poljske z Rusijo bo ozdravil ves sedanji nered. Vojna pa, ki jo vodi poljska kontrarevolucija v službi zapadnih držav proti Rusiji, je svetovno pedo le se povečala in podaljšala. Ako torej upor angleškega deavstva zopet kontrarevolucionarno vojno prisili poljsko žalito k nizu, je odstranjena največja ovira osvoboditve sveta strašne nadoge — lakote.

Iz Jugoslavije.

Brezglavo postopanje vlade.

"Slovenski Narod" piše: Naša vlada je med drugim zahtevala, da se izročitev 164 bivših avstro-ogrskih častnikov, ki so se med vojno pregrali proti mednarodnemu pravu in so kot poveljniki raznili vojaških enot nasilno in barbarsko nastopali proti jugoslovanskemu prebivalstvu. Sedaj se je izkazalo, da služijo ti častniki, ki so bili sprejeti v našo vojsko, kamor pa očividno ne spadajo.

Zopetno poviranje poštarine.

Iz Belgrade. V ministrstvu za pošto in brzojav se pripravlja načrt o poviranju notranje poštarine vojske mnogo takih elementov, ki absolutno ne spadajo v našo ar-

Jugoslavia irredenta.

100 tisočkronskih bankovcev

s falkifikiranimi markicami in zogrami: Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani, r. z. z o. z. Kakor poroča iz Banjaluke v Bosni, je dobil izseljenec Štemberger iz Štajerske pri Sežani pri menjalnici "Boaffio" v Trstu v zameno za 15,000 lir ter je v dobrini veri pred par tedni prinesel te falkifikate v Banjaluko in tamkaj z njimi svoje račune poravnal. Povodom izmenje krov za dinarje se je prislo slolej na sled ter je bil L. Štemberger v svoji nešreči-se po oblasti osuščen, da je ta denar z nepostenim namenom v Jugoslavijo vhitobil. Umetno je razbarjanje poštenega slovenskega kmetskega, katerega je satansko brezvestno židovska menjalnica unesrečila. Ubogi mož nima nasproti ti hajduški tržaški bandi drugega oružja in dokaza kot svoje poštenje in svojo prisego, pa je veliko vprašanje, koliko mu bo to proti mogičnemu židom in pred lastnimi sodniki v Trstu zaledlo.

Dolžnost bi bila vladne, ne samo moža ščititi ter eventualno odskrivati, ker ni pravočasno na falkifikate opozorila, nego tudi preiskati, v kaki zvezi je žig ljubljanskega denarnega zavoda s temi falkifikati in menjalnicu "Boaffio" v Trstu.

Nov slovenski list v Trstu.

"Zveza jugoslovenskih učiteljskih društev" v Trstu je začela izdajati s 1. marca lastno strokovno glasilo "Učiteljski vestnik", ki bo izhajal mesečno.

Hic manebimus optim.

Brigada "Regina" je bila dobitna analog, da se pripravi na povratak v Italijo. Čim je to D'Amunzio zaznal, povzdignil je svoj nebeski glas: "K meni, beli dečki! Čete ostanjo na črti, ki so jo zasedle. Disciplina je treba vzdržati. Disciplina je treba vzdržati. Državam bom takoj svoja nova povejala. Vsa znamenja govore za to, da je bližu naša zmaga. Živelji, beli dečki! Še se spominjate pri se, ki ste jo z menoj vred storili? Ali je kdo med vami, ki bi mogel zanikati veljavnost in svečnost te prisegi? S kom je zastava s hribu sv. Mihaela? Čigava dolžnost je varovati?" In beli dečki so mu odgovorili: "Pri naši je zastava, naša je dolžnost braniti jo in — vrnila so se v Italijo. Požabilo bi se "prisego" in "disciplina" ter se napotili na svoje domove.

Hic manebimus optim!

Zapadna Slovanska Zveza

USTANOVLJENA

5. JULIJA 1908

INKORPORIRANA

27. OKTOBRA 1908

WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION

Glavni sedež: Denver, Colorado.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOHN PEKEK, 4459 Wash. St., Denver, Colo.

Podpredsednik: JOHN FAJDIGA, Box 33, Leadville, Colo.

Glavni tajnik: FRANK SKRABEC, 4664 Wash. St., Denver, Colo.

Zapisnik: ROBERT BROLECK, Sta. 5, Pueblo, Colo.

Glavni blagajnik: JOSIP VIDETIĆ, 4485, Logan St., Denver, Colo.

Zaupnik: FRANK ZAITZ, 514 W. Cestnut St., Leadville, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: JOHN GERM, 734 Moffat Ave.

MIHAEL KAPSCH, 508 N. Spruce St., Colo. Springs, Colo.

GEORGE PAVLAČOVICH, 4717 Grant St., Denver, Colo.

ANŽE PITOV

ALI
ZAVZETJE BASTILE.

Spisal Aleksander Dumas, st.

11

(Nadaljevanje.)

Mesto da bi se obnašala tako kot je pričakoval Pitov, pa se je pričela Katarina gromko smejati.

— Vi ne boste postali župnik? — je rekla.

— Ne, — je odvrial Pitov presenečen. — Zdi se mi, da je to nemogoče.

— Torej boste postal vojak, — je odvrnila Katarina.

— Vojak?

— Seveda. Moj Bog, zakaj bi človek obupal radi take malenkosti! Sprva sem mislila, da me hočete obvestiti o smrti vaše druge tete.

— Ah, — je rekla Pitov žalostno. — Zame je prav tako kot da je mrtva, kajti spodila me je.

— Oprostit, vam vendar manjka zadovoljstva, da jo objokuje, — je rekla Katarina.

In pričela se je zopet smejati in sicer tako prešerno, da se je Anže zopet razljutil.

— Ali niste čula, da me je pognala vstran? — je vztriknil učence.

— Tem boljše.

— Vi ste zelo srečna da se morete tako smejati in to dokazuje, da imate skrajno prijeten značaj, ker ne dela tuga drugih na vas nobenega utisa.

— In kdo vam pravi, da bi mi ne bilo v resnici žal, če bi vas zadele resnična nesreča, gospod Anže Pitov?

— Torej bi me obžalovali, če bi me zadele resnična nesreča? Vi torej ne veste, da nimam nikakih sredstev?

— Tem boljše, — je vzliknila Katarina. — Pitov ni več vedel, kaj naj si misli.

— In jesti, — je rekla. — Človek mora vendar jesti, gospodična, posebno če je vedno lačen kot sem naprimer jaz.

— Torej nočete delati, gospod Pitov?

— Delati! Kaj! Gospod Fortier in moja teta Angelika sta mi teč kot stokrat ponovila, da nisem sposoben za nič. Ah, če bi me le dali v uk k kakemu mizarju ali tesarju, mesto da so hoteli napraviti iz mene abejico. Čujte, gospodična Katarina, — je dostavil s kretajo obupom. — Očividno leži na meni prekletstvo.

— Ah, — je rekla Katarina pomilovalno, kajti kot vsi dragi je tudi ona poznala žalostno povest Pitova. — Nekaj resničnega je na tem, moj dragi gospod Anže, a zakaj ne storite ene stvari?

— Kaj? — je vprašal Pitov, ki se je oprijel bodočega predloga Katarine kot se oprije potapljaljoči se vsake bilke. — Govorite vendar.

— Vi imate začitnika, se mi zdi.

— Da, gospoda Doktorja Gilberta.

— Bli ste tovaris njegovega sina, kajti tudi on je bil vzgojen pri abeju Fortier.

— Mislim pač in jaz sem več kot enkrat preprečil, da ni bil tepen.

— No, torej. Zakaj se ne obrnete na njegovega očeta? On vas gotovo ne bo zapustil.

— To bi gotovo storil, če bi vedel, kaj je postal iz njega. Mogoče pa je to znano vsem očetu, gospodična Katarina, kajti doktor je njegov gospodar.

— Vem, da je moral del najemščine poslati v Ameriko in da je moral ostali del izročiti nekemu notarju v Parizu.

— Ah, — je rekla Pitov žalostno. — V Ameriko. To je zelo daleč.

— Torej bi šli v Ameriko! — je vprašala deklica, ki se je skoro ustrašila sklepa Pitova.

— Jaz, gospodična Katarina? Nikdar, nikdar! Če bi vecel kje in kaj jesti, bi se prav dobro poučil v Franciji.

— Dobro, — je odvrnila Katarina.

Pitov je povesil oči. Deklica je molčala. Ta molk je trajal precej časa. Pitov se je že pogreznil v sanje, ki bi abeja Fortiera, zelo presemetile.

Konj se je medtem pričel pomikati naprej in Pitov je korak poleg, opirajoč se z eno roko na koš. Katarina, ki je tudi srajala, je spustila udži iz rok, kajti ni se ji bilo treba hati, da bi se konj splašil. Sploh pa ni bilo nobene pošasti na poti in konj je pričpal plemenu, ki je bilo vse prej kot razdražljivo.

Pitov je obstal kot stroj, ko je obstal tudi konj. Dospeli so do pristave.

— A, ti si, Pitov, — je vzliknil neki možki, visoke postave, ki je stal pred hišo.

— Da, jaz sem gospod Billot.

— Zopet se je pripetila ubogemu Pitovu nesreča, — je rekla Katarina, ki je skočila s konja, ne da bi se brigala za to, da so se pri tem pokazata njena lepa kolena. — Njegova tetka ga je odpodila.

— In kaj je zopet storil tej starji terejalki? — je vprašal najemnik.

— Zdi se mi, da nisem dober v grčini, — je odvrial Pitov.

Gotovo se je postavljal, ta nesramne. Ni bil dober v grčini!

— Kako to, da nisi bil dober v grčini? — je vprašal mož s širokimi pleči?

— Da razlagam Teokrita ter čitam Ilijado.

— In kaj bi ti storil to, če bi znal razlagati Teokrita ter čitati Ilijado?

— Pomagalo bi mi, da bi postal župnik.

— No, — je odvrial gospod Billot. — Ali znam jaz grčki? Ali znam jaz latinski? Ali znam jaz francoski? Ali me ovira to, da sejem žanjen ter spravljam pod streho?

— Da, gospod Billot, vi niste župnik, temveč le kmet. — V tem teci razlika.

— Ali misliš, da ni poljedelec toliko vreden kot pop in posebno, če ima ta kmet šestdeset jutrov zaslje na solnec ter tisoč zlatnikov v senici?

— Vedno so mi rekli, da je najboljše biti far in da ni boljšega na svetu. Res je najboljše, — je dostavil Pitov smehljaje. — a jaz nisem vedno postavljal, kar so mi dopovedali.

— V diš, — je rekla najemnik, — jaz kot kmet se razumem na čas in sedanji čas je zelo slab za duhovnike.

— No, no, — je rekla Pitov.

— Da, da, prišlo bo do viharji, — je rekla najemnik. — Vrjem mi mi torek. Ti si pošten in spretren.

Pitov se je pričkal, kajti čutil se je zelo počaščenim. Prvič v svojem življenju je zadel na človeka, ki ga je imenoval spretnim.

— Ti si lahko brez vsega tega zaslubiš svoj vsakdanji kruh, — je nadaljeval gospod Billot.

Medtem, ko je osladila svoje golobe in kure, je Katarina paz-

no prisluškovala ter ujela vsako besedo pogovora, ki se je vrnil med njenim očetom ter Pitovom.

— Zaslužiti svoj kruh? — je rekla Pitov. — To se mi zdi zelo težavno.

— Kaj znaš?

— Delati limanice ter nastavljati zanjke. Znam tudi preeč dobro oponašati petje ptič, kaj ne, kaj ne, gospodična Katarina?

— To je res. On pojde kot škrjanec.

— Da, a to ni še nikač obrat, — je rekla oče Billot.

— Tudi jaz pravim to, pri moji veri!

— Ti znaš že kleči? To je dobro.

— Kaj zaklek sem? — je rekla Pitov. — Prosim za odpuščanje, gospod Billot.

— No, no, tega ni treba. Tudi meni se pripeti včasih kaj takoj. Pri bojni veri, — je nadaljeval ter se obrnil proti konju. — Ali ne znaš stati za trenutek pri miru? Te proklete živali so tako nespevne!

Nato pa se je obrnil proti Anžetu ter rekla:

— Torej ti pravš, da si len?

— Ne vem tega. Nikdar se nisem ukvarjal z drugo stvarjo kot z latinsino in grščino ter moram priznati, da se nisem lotil teh dveh stvari z velikim navdušenjem.

— Tem boljše. To dokazuje, da nisi tako neumen kot sem misli.

Pitov je tako na široko odpril svoje oči, da je bilo naravnost strašno. Bilo je namreč prvikrat; da je čul vspored misli, ki je postavil na glavo vse teorije, katere je čul dotedaj.

— Vprašam te, — je rekla Billot, — če si len tudi pri napori?

— O, pri naporih pa je nekaj čisto drugega, — je odvrial Anžet.

— Ne, ne, jaz bi lahko napravil deset milij, ne da bi se izmučil.

— Dobro, to je že nekaj. Če bi shujšal za par funтов, bi lahko postal tekač.

— Shujšal? — je vprašal Pitov, ki se je ozrl pri tem na svoja stva bedra ter na roke, ki niso bile nič drugega kot kost in koža.

— Dobro, to je že nekaj. Če bi shujšal za par funtov, bi lahko postal tekač.

— Če bi shujšal? — je vprašal Pitov, ki se je ozrl pri tem na svoja stva bedra ter na roke, ki niso bile nič drugega kot kost in koža.

— Če bi shujšal? — je vprašal Pitov, ki se je ozrl pri tem na svoja stva bedra ter na roke, ki niso bile nič drugega kot kost in koža.

— Če bi shujšal? — je vprašal Pitov, ki se je ozrl pri tem na svoja stva bedra ter na roke, ki niso bile nič drugega kot kost in koža.

— Če bi shujšal? — je vprašal Pitov, ki se je ozrl pri tem na svoja stva bedra ter na roke, ki niso bile nič drugega kot kost in koža.

— Če bi shujšal? — je vprašal Pitov, ki se je ozrl pri tem na svoja stva bedra ter na roke, ki niso bile nič drugega kot kost in koža.

— Če bi shujšal? — je vprašal Pitov, ki se je ozrl pri tem na svoja stva bedra ter na roke, ki niso bile nič drugega kot kost in koža.

— Če bi shujšal? — je vprašal Pitov, ki se je ozrl pri tem na svoja stva bedra ter na roke, ki niso bile nič drugega kot kost in koža.

— Če bi shujšal? — je vprašal Pitov, ki se je ozrl pri tem na svoja stva bedra ter na roke, ki niso bile nič drugega kot kost in koža.

— Če bi shujšal? — je vprašal Pitov, ki se je ozrl pri tem na svoja stva bedra ter na roke, ki niso bile nič drugega kot kost in koža.

— Če bi shujšal? — je vprašal Pitov, ki se je ozrl pri tem na svoja stva bedra ter na roke, ki niso bile nič drugega kot kost in koža.

— Če bi shujšal? — je vprašal Pitov, ki se je ozrl pri tem na svoja stva bedra ter na roke, ki niso bile nič drugega kot kost in koža.

— Če bi shujšal? — je vprašal Pitov, ki se je ozrl pri tem na svoja stva bedra ter na roke, ki niso bile nič drugega kot kost in koža.

— Če bi shujšal? — je vprašal Pitov, ki se je ozrl pri tem na svoja stva bedra ter na roke, ki niso bile nič drugega kot kost in koža.

— Če bi shujšal? — je vprašal Pitov, ki se je ozrl pri tem na svoja stva bedra ter na roke, ki niso bile nič drugega kot kost in koža.

— Če bi shujšal? — je vprašal Pitov, ki se je ozrl pri tem na svoja stva bedra ter na roke, ki niso bile nič drugega kot kost in koža.

— Če bi shujšal? — je vprašal Pitov, ki se je ozrl pri tem na svoja stva bedra ter na roke, ki niso bile nič drugega kot kost in koža.

— Če bi shujšal? — je vprašal Pitov, ki se je ozrl pri tem na svoja stva bedra ter na roke, ki niso bile nič drugega kot kost in koža.

— Če bi shujšal? — je vprašal Pitov, ki se je ozrl pri tem na svoja stva bedra ter na roke, ki niso bile nič drugega kot kost in koža.

— Če bi shujšal? — je vprašal Pitov, ki se je ozrl pri tem na svoja stva bedra ter na roke, ki niso bile nič drugega kot kost in koža.

— Če bi shujšal? — je vprašal Pitov, ki se je ozrl pri tem na svoja stva bedra ter na roke, ki niso bile nič drugega kot kost in koža.

— Če bi shujšal? — je vprašal Pitov, ki se je ozrl pri tem na svoja stva bedra ter na roke, ki niso bile nič drugega kot kost in koža.

— Če bi shujšal? — je vprašal Pitov, ki se je ozrl pri tem na svoja stva bedra ter na roke, ki niso bile nič drugega kot kost in koža.

— Če bi shujšal? — je vprašal Pitov, ki se je ozrl pri tem na svoja stva bedra ter na roke, ki niso bile nič drugega kot kost in koža.

— Če bi shujšal? — je vprašal Pitov, ki se je ozrl pri tem na svoja stva bedra ter na roke, ki niso bile nič drugega kot kost in koža.

— Če bi shujšal? — je vprašal Pitov, ki se je ozrl pri tem na svoja stva bedra ter na roke, ki niso bile nič drugega kot kost in koža.

— Če bi shujšal? — je vprašal Pitov, ki se je ozrl pri tem na svoja stva bedra ter na roke, ki niso bile nič drugega kot kost in koža.

— Če bi shujšal? — je vprašal Pitov, ki se je ozrl pri tem na svoja stva bedra ter na roke, ki niso bile nič drugega kot kost in koža.

— Če bi shuj